

land verzonden. Van de hele partij zijn 323 pakken met 20¼ % [fol. 111] winst en 14 pakken onvermijdelijk met 34 % verlies verkocht. Op bestelling zijn er 208 pakken naar de buitenkantoren verzonden en 16 pakken dienden voor eigen gebruik. Eind september 1766 waren er dus nog 77 pakken in voorraad. De Hoge Regering let op de belangen van de Compagnie en straft in alle billijkheid voor verzuim, slecht beleid en andere verwijtbare handelingen. Zo is de schade op de lange peper, de manufactures en dies meer vergoed. Uit de brieven van oktober en december 1764 blijkt dat, voor zover er verlies of te weinig winst op textiel werd gemaakt, dit niet is veroorzaakt door slechte kwaliteit, of dat ze te hoog in rekening was gebracht. Heren XVII zagen geen redenen waarom schout-bij-nacht Nicolaas Houtingh, die een officiële opdracht heeft, geen [fol. 112] derde uit de inkomsten van de commandeur zou kunnen genieten, wanneer hij al de toegestane onkosten en emolumenten ontvangt.)

Meenen wij nogtans dat onse besluiten daartoe op goede gronden genomen zijn en ons tot onse deputatie ook effect dienen te sorteeren, wijl het naar onze sustenue niet meer dan billijk is dat den commandeur zijne, voordat het hoofd van 's Compagnies zee-magt hier te lande kwam, genoten hebbende voordeelen ook bij zijn absentie onverdeelt geniet, mits de verantwoording die op den eersten bij het afzijn van den laatsten alleen rust, buiten het meerder werk en de beslommering waarin dan geraakt, temeer, omdat dit ook niet gestrekt heeft in prejuditie van den heer Houting, als die voor zijne extraordinaire diensten ook naar billijkheid een extra douceur genoten heeft. Echter zouden wij op het teffens door U Wel Edele Hoogachtbare g' avanceerde dat, wijl gemelte douceur gestrekt heeft tot beswaar van de Comp^e, liefst zouden zien dat men de nodige schikking maakte om de Maatschappij, immers voor zooverre het voormelte ⅓ bedroeg, daarvan te ontheffen, niet gemanqueert hebben aan de begeerte U Wel Edele Hoogachtbare in dezen te voldoen.

Fol. 112r-113r.

(Maar de heren Reynier de Klerk en Michiel Romp, die als gemachtigden van de toenmalige en nu gerepatrieerde commandeur Hendrik Booms optreden, toonden in een rekening courant van 22 juli 1766 aan dat zij geen geld van hem in hun bezit hebben om een derde van diens salaris tijdens de afwezigheid van Nicolaas Houtingh, namelijk rsd 600, te restitueren. Booms borgen stonden alleen garant voor de gelden onder zijn beheer. Men moest dus wel blijven bij het besluit van 8 juni 1762 om hem alleen de genoemde emolumenten en voordelen te laten behouden. Bovendien was dit besluit genomen voordat Houting werkelijk was uitgezonden. De eed die de scheepsleiding over de schepen uit Nederland moet afleggen ter verantwoording van de meegegeven 200 Spaanse realen, wordt, zoals Heren XVII veronderstellen, slechts in buitengewone gevallen gevraagd. [fol. 114] Heren XVII zijn terecht verontrust over de zwakte van het garnizoen te Batavia en in alle vestigingen in de Oost. Daarom is men bedroefd dat het gebrek aan volk Heren XVII heeft verhinderd daartegen maatregelen te nemen. In de brief van 21 oktober 1765 is bericht dat men van plan was zoveel mogelijk manschappen te zenden. De Hoge Regering hoopt vurig dat deze belofte beter wordt uitgevoerd dan voorheen. Daarom is ook bevolen om, nu er op Ceylon vrede is, aan de Kaap de Goede Hoop geen militairen meer voor dat gouvernement van de schepen te halen. Alles heeft nog niet veel effect gehad. Met de 20 schepen die tussen begin januari 1766 en midden oktober [fol. 115] uit Nederland te Batavia aankwamen, zijn gemiddeld per schip 61, of in totaal 1223 militairen, gearriveerd. Daaronder waren 275 zieken, van wie ten minste een derde is overleden. In bovengenoemde periode zijn er in de hospitalen te Batavia 634 soldaten overleden. Zo zijn er van de gestuurde militairen 589 overgebleven, van wie er 434 naar diverse kantoren zijn gezonden. De vraag van de kantoren in de Oosterkwartieren kon op verre na niet gehonoreerd worden, noch kon men het garnizoen te Batavia voltallig maken. Men moet weer krachtig aandringen op het zenden van extra troepen, want zo kan het niet verder gaan. Naar aanleiding van de tevredenheid van Heren XVII over de uitbreiding van het korps van artilleristen meldt men dat de kundige en ijverige majoor Claudius Antoni van Luepken deze militairen goed heeft getraind en hun discipline heeft verbeterd.